

Ingyenfüzet: „Az őszibarackfák nyesése.“

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Bizkesztőség: V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falu“ Országos Földművelésügyi Szövetség.)
Telefon: Automata 294—52.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által előnként kiadott „Bádlás gaz-
dasági előadások“ című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre . . . . . 2 P.

Budapest, 1932.

XIII. évfolyam, 16. szám.

Vasárnap, április 17

„A fáradt, öreg ur!”

Hirtelen, váratlanul jött a hullámok tetején vadul táncoló nemzet kormánykerekéhez. Életéről, politikai szerepléséről keveset tudunk. Elvonnulva élt birtokán, — a nagy latin költő szerint — távol a világ zajától. Talán ott, a természet végtelen csendességében érlelte ki magában a nyugodtságot, amely a parlamenti nagy támadások tüzeiben sem mondja fel a szolgálatot. Mintha az acélveretű Tisza Istvánok és a föld népét rajongásig szerető Károlyi Sándorok anyagából volna gyurva.

Amikor Bethlen István gróf váratlan távozása szinte megdöbbenetelte a nemzetet, a Kormányzó Ur bizalma az

ellenforradalmak aradi miniszterelnökét hívta meg a kormány élére. *Károlyi* Gyula gróf csendben foglalta el az ország székét, amely ugy táncol a világválság és a belső elszegényedés örvénylő vizén, mint törekeny dióhéj. Jövedelekor azt mondták, nem marad sokáig, elsodorja a parlament vihara. Azóta hét hónap telt el és maradt ott, ahová a sors keze lerakta, mert *Károlyi* Gyula abból a régi fajtából való, akik komolyan veszik a kötelességüket, akár a mártíromságig is.

Egy fáradt öreg ur, ez volt a szokásos címe. Így beszélgettek róla maguk között az emberek. *Károlyi bácsinak*

A szentmártonkátai Faluszövetség vezetősége.

1. Koroknay Sándor tanító, a dalkör vezetője. 2. Varga László, a szövetség egyik alapítója. 3. Karai Kálmán, a szövetség egyik alapítója. 4. Kovács Sándor jelenlegi elnök. 5. Kele Kálmán pénztáros. 6. Halassy Miklós ref. lelkész, diszelnök, a fiók-szövetség vezetője.

neveztek el ezt a halkszavu csendes embert. Szemére vetik azt is, hogy sokat hallgat, akkor, amidőn talán a vezér szavát szeretné hallani az ország. És Károlyi Gyula miniszterelnök mégis hallgatott, mert azt tartja, hogy egy nemzet életét sem vitte előbbre még a sok beszéd. Mintha megtestesítené a nagy keresztény bölcselő, Szent Ágoston szavait: *hallgatni és beszélni tudni kell.*

E megállapítás első részét választotta. Akár balról támadják, akár jobbról, nem lehet eltéríteni, megy a maga útján. Talán azért nem beszél, mert szóközi babérokra, tiszavirág életű ujságsikerekre nem vágyódik. Tisztában van az elhangzott szó jelentőségével. Ilyen fukar az ígéretekben is. Nem csillagotjátja előttünk az ígért földjének aranyhegyeit, hanem a munkában jelöli meg a kibontakozás útját és abban, hogy remélnünk, hinnünk kell. A munka legyen a nemzet életének melegágya és az egész nemzet munkája legyen fedezete a feltámadás váltójának.

Károlyi Gyula soha nem volt pártember. Tőle belépethetnek a pártba, kiléphetnek, mindez nem zavarja. Maga előtt a nemzet megsegítésének az útját látja.

Mint gróf, nagyúr, de a grófok abból a fajtájából való, aki ezekben a szenvedéses időkben nem a kártyaszatlok mellett bizonyítja a magyar virtust, hanem beáll az egyszerű nemzetépítő munkások közé közlegénynek. És ez a felfogása meglátszik egész életén. Külső megjelenésében sem hivalkodik. Egyszerű öltözködésében. Amikor esténként fejébe huzott kalappal, vékony tavaszi kabátban, kurtaszáru angol pipájával a szájában gyalogosan végig megy a pesti utcán, inkább egy nyugalmazott tanárt, mint miniszterelnököt sejtet.

Tisztán, mecsoktalanul jött és ezért nagyon nehéz politikai ellenfeleinek a dolga. Tisztán és becsületesen fukarkodik a nemzet vagyonával, éppen azért nincs sehol támadó felület. Egyszerűen nem lehet kikezdeni. Nem tudják megfogni, de még csak megközelíteni sem, mert a nemzet dolgaira jobban vigyáz, mint talán a magáéra.

E mellett a nemzet fanatikusa, aki óriási erőfeszítéseket tesz a magyar föld népe érdekében, hogy ki ne csusszon végleg a lába alól a talaj és utána ne az özönvíz jöjjön, hanem a kiverelkedett élet. Talán a nemzet sorsa fölötti aggodalma sugallta neki azokat a kemény, férfias szavakat, amelyeket a szocialista képviselők küldöttségének mondott.

Ezzel a pár szóval megmutatta, hogy ki ő. A megpróbáltatások órájában is azzal a nyugodtsággal és acélossággal jelentette ki, hogy a politikai sztrájkot elítéli és addig szóba sem áll velük, amíg a nemzet erőszakosan megállított vérkeringését újra helyre nem állítják.

És ez az egész poigári társadalom és a falu népe osztatlan elismeréssel hajtja meg Károlyi Gyula miniszterelnök előtt az elismerés zászlaját, mert megmutatta, hogy nem a szavak, hanem a tettek embere.

Ma pedig azokat az idöket éljük, amikor határozott, megalkuvást nem ismerő és a nemzetért önzetlenül cselekvő férfiak kellenek a gátra, akik állják még a feltörő vizek feszítését is.

Kormányozni annyi, mint előrelátni. És úgy látszik, Károlyi Gyula látja az elkövetkezendő idöket, amelyek talán a nemzet megváltását jelentik.

A fáradt öreg ember úgy irányítja tehát nemzetünk hajóját, hogy végre mégis befuthasson a boldog révbe.

Meghülésnél, náthaláznál, mandolalobnál, torokgyulladásnál, valamint idegfájdalmaknál és szaggatásnál naponta fél pohár természetes „**Ferenc József**“ keserűvíz rendes gyomor- és bél-működést biztosít. Egyetemi orvostanárook véleménye szerint a **Ferenc József** víz hatása gyors, kellemes és megbízható. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

»1918 csakis azért sikerülhetett, mert az erőskezü magyar férfiak a harctéren voltak.«

Horthy Miklós Kormányzó Ur beszéde.

Eudapestben, a *Nemzeti Szalon* helyiségében, április hó 9-én nyílt meg a *magyar művészeti sorsjáték* kiállítása. A kiállítást Horthy Miklós kormányzó Ur nyitotta meg és Klebelsberg Kunó gróf üdvözlő szavaival beszéddel válaszolt. A Kormányzó Ur alkalmat talált arra is, hogy a mai helyzetre vonatkozóan néhány nagyjelentőségű megállapítást tegyen. Utalt arra, hogy a rossz gazdasági viszonyokra való hivatkozással azok is a tulhajtott takarékoskodás rabjai, kik egyébként nem volnának kényszerülve erre, pedig *a tulhajtott takarékoskodás magát a termelést is megfojtja minden téren.*

A Kormányzó Ur beszédét a következő szavakkal fejezte be: — Legyen meggyőződve mindenki arról, hogy az a küzdelem, amelyet most a viszonyok javítása érdekében folytatunk, *hamarosan eredményeket fog hozni*, dacára annak, hogy idehaza is sokan akadnak, akik iparkodnak a helyzetet felborítani. *Ezeket egyébként óva intem, ne feledjék, hogy 1918 csakis azért sikerülhetett, mert az erőskezü magyar férfiak a harctéren voltak.*

Hindenburgot választották meg a német birodalom elnökévé.

Vasárnap, április hó 10-én, zajlottak le Németországban a birodalmi elnöki választások. Tudvalevőleg az első választáson egyik jelölt sem nyerte el az abszolút többséget, az alkotmány értelmében tehát meg kellett ismételní a választást. A második választáson nem volt szükség abszolút többségre, itt már csak a legtöbb szavazat elnyerése döntött.

Amint előrelátható volt, a választási harcból *Hindenburg* vezértábornagy, a birodalom eddigi elnöke, került ki győztesen. Leadtak összesen 36,528.000 szavazatot, a választásra jogosultak száma pedig 43,934.000. *Hindenburg tábornagy 19,367.000 szavazatot kapott*, hétszázezerrel többet, mint az első választáson. *Hitler Adolf, a nemzeti szocialisták jelöltje 13,417.000 szavazatot kapott*, két millió és százezerrel többet, mint az előző választási menetben. *A kommunista Thaelmann szavazatainak száma 3,705.000 volt*, az előző választás eredményével szemben egy millió és kétszáznyolcvanezer szavazatot vesztett.

Hindenburg vezértábornagy egyébként a mostani választáson *az abszolút többséget is elérte*, mert a másik két jelöltre esett szavazatok összege nem éri el a reá esett szavazatok számát. *Az összes szavazatok 53.06 százalékát Hindenburg vezértábornagy kapta meg.*

Tévedés lenne azonban azt hinni, hogy ez az eredmény Hitler Adolfra és pártjára nézve súlyos kudarcot jelent. A Hitler-párt ugyanis az 1930. évi birodalmi gyűlési választáson még csak 6,500.000 szavazatot kapott. A mostani eredmény ezzel szemben azt igazolja, hogy *a nemzeti szocialista párt másfél év alatt szavazatainak számát megduplázta*. Hindenburg vezértábornagy köré a német népnek csak a fele csoportosul, a másik fele ellene foglal állást. *Az erőviszonyoknak ilyen arányu megoszlása természetesen nem jelenthet tartós nyugalmat és nem jelentheti a ma hatalmon levő rendszer állandóságát.*

Budapesten nyomdász-sztrájkot, a vidéki városokban félórás munkabeszüntefést rendezett a szociáldemokrata-párt.

A miniszterelnök erélyén elbukott a szocialista megmozdulás. Két halálos áldozata van a forradalmi agitációnak.

A belügyminiszter április hó 5-én a *Népszava* című szociáldemokrata újság további megjelenését és terjesztését megtiltotta, az ország belső rendjét és közbiztonságát veszélyeztető sorozatos közleményei miatt. A lap ugyanis legutóbbi számaiban már nyílt lázadásra és fegyveres ellenállásra ígatott.

Amikor a napilapokat szedő nyomdászok tudomást szereztek a betiltásról, az egyes lapvállalatoknál rögtönzött tárgyalások indultak meg a bizalmiférjak között. E tárgyalások eredményeként egymásután álltak le a nyomdák és így a nyomdai munkásság munkabeszüntefést akadályozta meg az április hó 6-i polgári napilapok megjelenését. Hogy azonban a hírszolgáltatásban a nyomdászsztrájk ellenére se legyen fennakadás, gondoskodás történt arról, hogy *Reggeli Hírek* és *Esti Hírek* címen egy reggeli, illetőleg délutáni újság álljon a polgárság rendelkezésére. Ezeket a lapokat a szociáldemokrata nyomdászszervezetten kívül álló munkások állították elő.

Másnap, április hó 6-án, a megindult tárgyalások ellenére sem változott meg a helyzet; a kormány elutasította azokat a kérélmeket, melyek a *Népszava* újbóli megjelenésére vonatkoztak; a nyomdai munkások nem vették fel a munkát és így a polgári napilapok április hó 7-i száma sem jelenthetett meg. A szedősztrájk egyébként csak a napilapokra korlátozódott, a hetilapok és egyéb nyomdai termékek előállítását zavartalanul folytatták.

A nyomdászok sztrájkjától függetlenül a szociáldemokrata-párt már hosszabb ideje erős agitációt fejtett ki abban az irányban, hogy a szocialista munkásság április hó 7-én, délelőtt 11 órakor fél órára hagyja abba a munkát s ezalatt országos küldöttséget menesztenek *Károlyi* Gyula gróf miniszterelnökhöz és memorandumot adnak át neki, melyben kívánságaikat terjesztik elő. A szocialisták elhatározása szerint ugyanekkor a vidéki városokban és községekben is küldöttségek adják át a memorandumokat a helyi hatóságok fejének.

A budapesti munkaadó érdekeltségek a félórás munkaszünet tervével szemben arra a következtetésre jutottak, hogy a félórás munkaszünet esetleg teljesen felborítaná a gyárak üzemi rendjét és a megzavart üzemeknek anyagi károkat okozna. Ezért úgy határoztak, hogy a nagy ipari üzemek egész napon át zárva tartanak.

Április hó 7-én tehát a nagyobb fővárosi ipari üzemek zárva tartották kapuikat. Délelőtt 11 óra előtt mintegy 80 főnyi munkáscsoport indult el a Conti-utcaából a szociáldemokrata képviselők vezetésével a parlament felé. Utközben kisebb-nagyobb csoportok csatlakoztak hozzájuk és végül is már százakra menő tömeg csoportosult az Erzsébet-köruton. A Wesselényi-utca sarkán a rendőrség utját állta a felvonulásnak, mire a küldöttség tagjai villamoson folytatták utjukat. A hozzájuk csatlakozó, túlnyomórészt fiatalemberekből álló csoport a rendőrség felszólítására sem akart szétoszlani, mire a rendőrök szétkergették őket és közülük százharmincat előállítottak a VII. kerületi kapitányságra. A város különböző pontjain szintén fiatalok egyénekből álló csoportok verődtek össze, amelyeket a rendőrség szétoszlalt. A kisebb csoportokban szivárgó fiatal emberek közül az Oktogonról, az Orszy-térről, Váci-utról, Berlini-térről és Kossuth Lajos-térről a Wesselényi-utcaiakkal együtt összesen 452-t állítottak elő.

A miniszterelnök nem tárgyal a szocialisták küldöttségével.

A szocialista küldöttség délelőtt 11 órakor érkezett a képviselőházba. A miniszterelnök titkársága értesítette a várakozókat, hogy a miniszterelnök csak szűkebbkörű küldöttséget fogad, mire a küldöttség vezetői, *Peyer* Károly, *Farkas* István, *Buchinger* Manó, *Győrki* Imre, *Propper* Sándor, *Szedler* Ferenc országgyűlési képviselők, valamint *Monus* Illés és *Szakasits* Árpád párttitkárok a miniszterelnök dolgozószobájába mentek, ahol *Károlyi* Gyula gróf miniszterelnök íróasztala mellett állva fogadta őket *Hlatky* Endre dr. miniszteri osztálytanácsos, a miniszterelnökség sajtóosztálya vezetőjének társaságában.

Mielőtt a küldöttség előterjesztette volna jövetelének célját, *Károlyi* Gyula gróf miniszterelnök a következő szavakkal fordult hozzájuk:

— Az, hogy önök idejöttek s hogy én idejöttem, nem jelenti azt, mintha küldöttséget fogadni akarnék. Addig, amíg az önök és a szakszervezetek által előidézett sztrájk fennáll, küldöttséget nem fogadok, sőt egyes kiküldötteket sem és semmiféle memorandumot nem veszek át. Ennél fogva, ha velem szóba akarnak állni, legelsősorban a rendes munkát kell, hogy felvegyék és a normális helyzetet kell, hogy helyreállítsák. Ezt méltóztassék tudomásul venni!

— Tudomásul vesszük, — válaszolták a szociáldemokrata képviselők s elhagyták a miniszterelnök szobáját.

A miniszterelnök kijelentése leverő hatást tett a szocialistákra. Érezték, hogy le kell tenni a fegyvert. A képviselőház folyosóján egyhangú volt a megállapítás, hogy a szocialistákat nagy kudarc érte és a kormány határozott magatartása igen jó hatást tett. Ilyen előzmények után ült össze délután a nyomdai szedők bizalmi testülete és kimondta, hogy a sztrájkot azonnal abbahagyja. Ez meg is történt, a munkások nyomban elfoglalták munkahelyeiket és így az április hó 8-i polgári napilapok ismét megjelenhettek. A *Népszava* újbóli megjelenését természetesen nem engedélyezte a kormány.

A szocialista agitáció halálos áldozata Balmazújvároson.

A vidéki városokban félórás tüntetősztrájkokat rendeztek a szociáldemokraták, a memorandumok átadták, néhány helyen pedig tüntető sétát tartottak. Rendzavarásra vagy összeütközésre nem került sor, csupán Balmazújvároson és Nyirturán történt egy-egy sajnálatos esemény, itt ugyanis a szociáldemokrata akció egy-egy emberéletét követelt áldozatul. A véres események részletei a következők:

Mialatt a szociáldemokrata-párt hattagú küldöttsége a községhez járt, hogy átadja a főjegyzőnek a memorandumot, ez alatt a környező utcákból váratlanul 500—600 főnyi tömeg nyomult előre. Két csendőrfőnök a tömeget oszlásra szólította fel, az összegyűlt emberek azonban ellentállottak, sőt kövekkel kezdték dobálni a csendőröket, akik közül az egyik arcán megsebesült. A szorult helyzetben levő két járőr segítségére egy lovászfőnök érkezett a laktanyából. A tömeg azonban körülfogta őket és újra fenyegető kiáltások hangzottak el:

— Húzzátok le őket! Lőjétek agyon!

Pap György földműves, a szociáldemokrata-párt egyik tagja, hirtelen megragadta az egyik csendőr lovának kantárszárát és egy doronggal le akarta ütni a csendőrt. Ekkor, miután Pap György ismételt felszólításra sem engedte el a ló kantárszárát, mindkét csendőr revolverét használta.

A golyók Pap György torkába furdáltak és mire orvost hívtak, kiszendvedt. A tömeg ezután szétoszlott.

A hatóságok azonnal megindították a vizsgálatot és minden kétséget kizáró módon megállapították, hogy a csendőrök teljesen jogosan használták a fegyvert.

A nyirturai áldozat.

Április hó 7-én Nyirtura községben is összeütközésre került a sor a rendőrség és a tüntető falusi lakosság között. Nyirturán *Gerlicki* Pál napszámos és öt társát a községhezárára akarták előljáráságnak a szociáldemokrata-párt memorandumát. Az általuk összetoborzott tömeg fenyegetően viselkedett, mire a községi jegyző *Oroszról* karhatalmat kért. *Oroszról* három csendőr érkezett, akik *Gerlicki* Pált és öt társát a községhezárára akarták kísélni. Ekkor azonban mintegy 200 főnyi tömeg még izgatottabb hangulatban fogta körül a csendőröket és ki akarta szabadítani *Gerlicki* Kővesdi tiszthelyettes oszlásra szólította fel a tömeget, azonban *Szabó* Antal és *Bihari* István napszámosok nekirohantak a csendőröknek. A csendőrök még ekkor sem hasz-

nálták fegyverüket, azonban ekkor kivált a tömegből Szabó Pál gazdálkodó, aki egy hatalmas fejszével a járőrvezető tiszthelyet-tes felé futott. A csendőrök előreszegezték fegyverüket, majd amikor Szabó Pál, Bihari István és Szabó Antal a tömeg élén újra támadni akartak, kénytelenek voltak fegyverüket használni. A lövések következtében Szabó Antal jobbkarján, Bihari István balvállán sérült meg puskagolyó által. Szabó Pál, akit két puskagolyó ért, a helyszínen kiszervédett. A debreceni csendőrkerület a fegyverhasználat jogosságának megállapítására elrendelte a legszélesebb körű vizsgálatot.

A szocialisták forradalomba kergetik a népet.

Az Egységspárt április hó 7-i értekezletén Madai Gyula megemlékezett a balmazújvárosi véres incidensről és egyfelől őszinte részvétének adott kifejezést az áldozat és a félrevezetett nép iránt, másrészt megbélyegezte azt a lelkiismeretlen izgatást, mely a magyar falu rendszeres forradalmasítására irányul.

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter válaszában utalt arra, hogy a falu népet forradalomba akarják vinni, pedig a falu népe minden eddigi forradalomnak ellentállva, képes volt az ország fennállását biztosítani. A szociáldemokrata-párt a legutolsó időkben tüntetésre hívta fel az ország népet. Ez olyan hangon és modorban történt, mely a félrevezetett népet egyenesen az anarchia felé sodorná. A balmazújvárosi esetben a vizsgálat minden irányban folyamatban van, ugy a csendőrség magatartásának tisztázása, mint azoknak a háttérben meghúzódó bujtogatóknak megállapítása céljából, akik izgatásukkal a kiontott vérért felelősek. Ilyen és ehhez hasonló események fokozottabb mértékben indokolják a kormány erélyét.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A képviselőház ülése.

A képviselőház április hó 5-ki, keddi ülésén folytatták az uzsora-törvényjavaslat vitáját; Váry Albert szerint a javaslat megfelel a jó törvény követelményeinek, áthatja a szociális gondolat, mert a gyengének védelmet ad az erős ellen, végül a gazdasági életben az erkölcs, a tisztesség, becsület és az emberi együttérzés követelményeit kívánja érvényesíteni. Krüger Aladár hozzájárult a javaslatához.

Napirendi vita után az ülés véget ért.

Az április hó 6-ki, szerdai ülésen napirend előtt Farkas István a Népszava betiltásával kapcsolatban a szociáldemokrata-párt határozatát olvasta fel.

Bujáki leányok.

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök válaszában utalt arra, hogy nemcsak osztályellenes izgatás, de nyílt lázadásra való felhívás is sorozatosan jelent meg a Népszavában és a kormány tulságosan sokáig tűrte ezt az izgatást. A leglelkiismeretlenebb játéknak tartja politikai pártcélokra kihasználni azt a nehéz gazdasági helyzetet, amelyben az ország van. Amennyire kötelessége a kormánynak mindent elkövetni a gazdasági helyzet könnyítésén, annyira kötelessége az is, hogy itt a lázítást megakadályozza. A kormány nem fog visszariadni attól, hogy itt benn az országban a rendet biztosítsa és fenntartsa. Amíg ezen a helyen áll, ezt fogja tenni.

Hunyadi Ferenc gróf szerint egészen természetes, ha a polgári rend védekezik a szocialisták támadásai ellen. Utain Ferenc a független kisgazdapárt nevében nyilatkozatot olvasott fel, melyben helyteleníti egyfelől a Népszava betiltását, másfelől a nyomdászsztrájkot.

Az interpellációk során Kocsán Károly a mezőgazdasági munkásoknak munkával való ellátásáról mondott interpellációt, melyre Purgly Emil földművelésügyi miniszter azt válaszolta, hogy a kormánynak főfeladatát képezi ez a kérdés.

Az április hó 7-ki, esütörtöki ülésen tovább folytatták az uzsora-törvényjavaslat tárgyalását. Lányi Márton elfogadta a törvényjavaslatot, majd Zsitvay Tibor igazságügyminiszter válaszolt a vita során elhangzott felszólalásokra. A Ház a javaslatot általánosságban elfogadta és nyomban megkezdtek a részletes vitát. Végül Peyer Károly szocialista felszólalásában azt kifogásolta, hogy Károlyi Gyula gróf miniszterelnök nem tárgyalt velük. Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter utalt arra, hogy a szociáldemokrata szervezetek politikai sztrájkot kezdték. A politikai sztrájk törvénytelen eszköz, az ilyen törvénytelen fegyverekkel küzdőkkel a kormány nem hajlandó tárgyalásokba bocsátkozni.

Kenyeres János szerint, akkor, amikor a miniszterelnök és a belügyminiszter az országban rendet akar teremteni, egységesen és lelkesedéssel kell felsorakoznunk mögötte, a polgári társadalom védelmére.

Az április hó 8-ki, pénteki ülésen folytatták az uzsorajavaslat részletes tárgyalását és végül a javaslatot részleteiben is megszavazták. Ezután áttértek az önkormányzati testületek háztartásának hatályosabb ellenőrzéséről szóló törvényjavaslat tárgyalására és rövid vita után megszavazták a javaslatot. Hasonlóan elfogadták az országgyűlési képviselőválasztói névjegyzékek kijavításának egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslatot, majd áttértek az ipartestületek országos központjáról szóló javaslat tárgyalására.

A Ház április hó 9-én, szombaton és április hó 11-én, hétfőn nem tartott ülést.

A 33-as bizottság ülése.

A 33-as országos bizottság április hó 9-én ülést tartott, melynek napirendjére kitértek a tisztviselők újabb fizetéscsökkentéséről, továbbá az egyes adónemek újabb emeléséről szóló rendeleteket. Ezeket a javaslatokat azonban mégsem tárgyalták, mert aggályok merültek fel abban a tekintetben, vajjon a bizottság tárgyalhat-e olyan rendeleteket, melyeknek hatálya a jövő költségvetési évvel kezdődik, tehát akkor, amikor a 33-as bizottság megbízatása már lejárt. Az alkotmányjogi nehézségek kiküszöbölése ügyében tanácskozássok indultak meg.

A bizottság ülésén letárgyalták a kamatilletékre vonatkozó rendelet-tervezetet, melynek lényege az, hogy a jövőben a magánosok egymásközti pénzkölcsönzésből folyó kamatok illeték alá fognak esni. Azok a kamatjövödelmek, melyeket bárki a pénzügyintézeteknél elhelyezett takarékkötelet után élvez, nem esnek ez alá az illeték alá. Az áruhitel, az ingatlanvételel, tiszteletdíjak és másféle tartozásokból eredő kamatok, továbbá az árvaszékek és biztosítótársaságok által nyújtott kölcsönök utáni kamatok sem esnek a rendelet rendelkezései alá.

Hat százalékkal csökkentették a képviselők fizetését.

A képviselőház gazdasági bizottsága április hó 9-én tartott ülésén az ország sulyos pénzügyi helyzetére való tekintettel elhatározta, hogy a képviselők fizetését újabb 6 százalékkal, a választott tisztviselők járandóságát pedig 5 százalékkal csökkentti. Végső eredményben az 1932/33. évi költségvetésben a képviselőház költségirányzata 797.560 pengővel kisebb lett, mint amilyen a most folyó költségvetési évben.

Ujabb adóemelő rendeletek.

A hivatalos lap (*Budapesti Közlöny*) április hó 10-ki, vasárnapján számában több kormányrendelet látott napvilágot. A rendeletek az állami bevételeknek újabb fokozásáról gondoskodnak. Egy a háztulajdonosok az 1932/33. költségvetési évben 5 százalékos rendkívüli házadó pótlékot lesznek kötelesek fizetni. Az állandóan vagy ideiglenesen adómentes épületek, továbbá a legfeljebb két szobából álló és a tulajdonos által használt épületek a rendkívüli pótlék fizetése alól mentesek maradnak. Megszűnik ellenben az ideiglenesen adómentes épületek nyilvános beépítési pótadó alóli mentessége.

Egy másik rendelkezés szerint a társulati adó alanyai az 1932. évre megállapítandó társulati adónak 25 százalékát kötelesek rendkívüli pótlék címén fizetni; de maga a társulati adó nem lehet kevesebb, mint a saját tőke két ezreléke.

A jövedelmi adót fizetők a jövő költségvetési évben a mostani 100 százalékos szükségadó helyett 30 százalékot, a vagyonadó fizetők 100 százalékos rendkívüli pótlékot fognak leróni. Az önhibájukon kívül súlyosabb helyzetben levő adózók mérséklésben részesülnek.

Külön jövedelemadó fog fizetni nyeresége után az, aki ingatlanát a vételtől számított öt éven belül eladja. Ez a rendelkezés a visszerthes szerződés alapján szerzett ingatlanok 1932. április hó 30-ika után történő eladásaira vonatkozik.

Egy további rendelkezés az örökösödési, ajándékozási és ingatlanvagyon átruházási illeték és illetékegyenérték, továbbá a százalékos okirati és törvénykezési illetékek 1932 május hó elsejétől leendő 20 százalékos rendkívüli pótlékolása iránt intézkedik.

Rendelet a boletta megszüntetéséről.

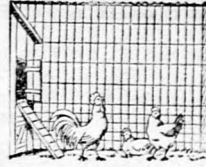
A kormány a hivatalos lap április hó 10-i számában rendeletet adott ki, mellyel a gabonajegy intézményét július hó elsejétől kezdve megszünteti. Ugyanettől a naptól számított egy év tartamára a lisztforgalmi adóváltást a kereskedelmi órlésre kerülő buza és kétszeres minden métermázsája után 12 pengő 50 fillérben, a rozs után pedig 10 pengőben állapítja meg a kormány. A vámórlésre kerülő gabona a lisztforgalmi adóváltás alól mentes. A lisztforgalmi adóváltásból eredő bevételeket alapszerűen kezelik. Ez az alap fogja megteríteni a mezőgazdaság részére egy esztendőre elengedett földadó összegét. Az alap fennmaradó összegét a mezőgazdasági termények értékesítésének előmozdítására, továbbá a földadó után járó vármegyei pótadó 50 százalékos elengedése esetén ennek visszatérítésére lehet felhasználni. Intézkedés történt a vámórlési díj emelésének elkerülése céljából. Végül a rendelet módosítja a közmunkaváltás eddigi rendszerét (erről lapunk más helyén talál tudósítást az olvasó) és megállapítja, hogy hasznobérleti jogviszony, valamint részes gazdálkodás esetén a mezőgazdákna nyújtott előnyt a hasznobértheadó és a hasznobérlő, illetve a birtokos és a részes közt meg kell osztani.

A rendelet július hó elsején lép életbe.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Kudarccal végződött a londoni értekezlet. Tardieu francia és Macdonald angol miniszterelnök londoni tanácskozását nyomon követte a Londonba összehívott négyhatalmi értekezlet, mely hivatalra lett volna dönteni a dunai államok gazdasági együttműködésének nagyfontosságú kérdésében. Az értekezlet résztvevői: Bülow német államtitkár, Grandi olasz külügyminiszter, Flandin francia pénzügyminiszter és az angol kormány tagjai április hó 6-án kezdték meg tanácskozásukat Londonban. Kétnapos tanácskozás után az értekezlet résztvevői elhatározták, hogy az ülésezést egy későbbi időpontban folytatják, de addig is a résztvevő kormányok a másik háromhoz intézendő közleményben ismertetni fogják nézeteiket a felmerült kérdésekben. Mindez a londoni négyhatalmi értekezlet kudarcát jelenti, nem jelenti azonban a dunai államok talpraállítására vonatkozó terv végleges eljöttét. A londoni értekezlet arra mindenesetre jó volt, hogy a négy nagyhatalom megismertette álláspontját a többitel, világossá vált a németeknek és olaszoknak kemény ellenállása a francia és angol törekvésekkel szemben és most megkezdődhetik az ellentétek kiegyenlítésére irányuló munka.

Kitűnő, olcsó kerítés

Szabadalmazott
Haidekker
Hungária
Drófonat.
Kérjen még ma ingyen szép képes árjegyzéket

Haidekker Sándor rt.
Budapest, Üllői-ut 48/27. Fiók: VIII., Fiumei-ut 3.

Reviziót kíván az olasz nemzet. Az olasz fasiszta nagytanács legutóbbi ülésén határozatot hozott, melynek értelmében a világválság enyhítése szempontjából szükség van a jóvátételek és háborús adósságok törlesztésére, a nemzetközi forgalom akadályainak megszüntetésére, a dunai és Balkán-államok viszonyainak rendezésére, a békeszerződések revíziójára, és a jövőben el kell kerülni a nemzetközi értekezletek gyakori összehívását, melyek csal. hiu reményeket keltenek a nemzetekben.

Negyvenezer holdat előntött az ár.

A szokatlanul erős tavaszi esőzések következtében az ország több helyén a folyók kiléptek medrükből és előntötték a partmenti vidéket. Különösen súlyosan szenvedtek az ártól a bihari és békési határmenti községek, ahol a folyók román területen levő szakaszát szomszédaink alig gondolták és az elhanyagolt gátakat áttörte az ár, amely elárasztotta a határ közelében levő magyar falvakat. Különösen sok kárt okozott az ár Ugra és Geszt között, de Gyulavár közelében is előntötte a környéket. A Tiszán és mellékfolyóin régen nem látott nagymennyiségű viztömeg zúdult le, amely helyenként kilépett medréből és elborította a földeket. A Tisza és a Szamos árja több mint harmincezer hold földet árasztott el néhány nap alatt. Szegedet árvízveszély fenyegette, amely azonban szerencsére elmúlt.

Alsó-Borsodban rengeteg kárt okozott az árvíz, a kiontott Tisza Tisza-Dorogma, Tiszabábolna és Szederkény községeket teljesen elvágta a világtól és több ezer hold földet előntött. Az árvízszujtotta területet bejárta vitéz Borbély-Maczkó Emil főispán, aki felterjesztéssel fordul a kormányhoz az árvízszujtotta lakosság érdekében.

Szabolcs vármegye tiszai járásában Kisvarsány, Kopócsapáti, Benk és Tiszaszentmárton községek határát lepte el az ár s az árvízben mintegy husz ház teljesen összeomlott.

Tokajt április hó 10-én előntötte a Tisza és a Bodrog; az ár behatolt a községbe és háromszáz házat előntött. Az árvízveszedelem elhárítására a lakosság éjjel-nappal dolgozott.

Arad környéken a Maros kiöntött és elborította környéki falvakat. A rettenetes árvíz két községet teljesen elpusztított. Arad külvárosában kétszáz lakóház omlott össze és az árvíznek husz halotja van. A román hatóságok ugyszólván tehetetlenek az árvízveszéllyel szemben.

Gyűjtsünk új előfizetőket
a „Dasárnapi” részére!

A földművelésügyi miniszter a mezőgazdaság megsegítéséről.

Egy évig szünetel a földadó. – Rendezik a közmunkaváltságot. Kedvezményes örlési tanúsítványok.

Az *Egységspárt* április hó 7-én ülést tartott, amelyen elsőnek *Purgly* Emil földművelésügyi miniszter ismertette a kormány tervezetét a mezőgazdaság megsegítéséről. Rámutatott arra, hogy a kormány a gabonajegy (boletta) intézményének június 30-ával történő megszűnésével a mezőgazdaságnak általános és minden termelési ágra egyformán kiterjedő megsegítését határozta el. Ezért a kormány elhatározta, hogy a jövő termelési évben a földadó fizetésére kötelezett mezőgazdaságot a földadó szüneteltetésével oly összegű segélyben részesíti, amely az 1932–33. költségvetési évben esedékes földadónak megfelel.

A kormány reméli, hogy a preferenciális (kedvezményes) vámszerződésekből előnyök fognak származni a mezőgazdaságra. De ezek az előnyök ma még nem számíthatók ki s azért a tervezetben csak a belső segélyezést lehet beilleszteni. A fedezetet a fogyasztóközönség és más foglalkozási ágak nagyobb megterhelése nélkül kívánták előteremteni s ezért a segélyezés azok között a keretek között fog mozogni, amelyet a lisztforgalmi adóváltság a boletta számára biztosított. Ez volna az első segítség, amelyet a mezőgazdaság minden ágára terveznek, de ez nem jelenti azt, hogy e mellett a mezőgazdaság más megsegítésben ne részesülne, ha arra lehetőség és szükség mutatkozik. A földadó szüneteltetésével kapcsolatosan a megoldás olyan módját igyekezett megtalálni a kormány, amely mellett a kisebb egzisztenciák erősebb megsegítésben részesülnek, mint a nagyobbak, úgy hogy a szociális elgondolás jellegét viseli magán a tervezet.

Ha valahol elemi csapások következnenek be és azoknak elengedésére adókedvezményt kapna a gazda, akkor ezt majd az 1933–34. évi adónál írjuk jóvá a számára, úgy hogy a most következő évben teljes mértékben élvezheti a földadószüneteltetés előnyeit.

A tervezettel kapcsolatban a közmunkaváltság lehető megoldására is törekedett a kormány, a pártnak és a kormánynak régi programja szerint. Ha a pénzügyi helyzet miatt ezt a kérdést nem is sikerült egészen egy elintézni, mint ahogy szeretnénk volna, a tervezetbe beállított kedvezmények mégis tetteket előnyöket nyújtanak a kisemberek számára. Az egyszobakonyhás házak birtokosai eddig négy nap számú szolgáltatására voltak kötelezve, a tervezet szerint ezentúl csak egy napot kell szolgáltatniuk. A kétszobakonyhás házak tulajdonosai négy nap helyett kétnapi napszámot fognak szolgáltatni, az igavonóállattulajdonosok, a két lovat tartó és igavonásra használt tehének tulajdonosai csak egy igás napszámra lesznek kötelezve.

Különös szikla

Amerikában, melynek körvonalalaiban a nép egy női arcot vél felfedezni.

Tehát 4.2 millió pengő összeget kell majd a vármegyéknek téríteni a közmunkaváltság elengedése miatt. Ha ehhez hozzávesszük, hogy az említett földadózsiüneteltetés következtében 33.2 millió hiány fog hiányozni, eddig összesen 37.4 millió fedezetre lesz szükség a tervezet végrehajtásánál.

Gondoskodni kívánja a kormány arról, hogy a földművelő-lakosság, a részesmunkások, a cselédség és hasonló kategóriák számára keresetük megőrlése ne kerüljön többre, mint a múltban, tehát a vámörlési díj ne legyen számukra nagyobb, mint jelenleg. Ezen a ponton is bizonyos áldozatot vállalt a kormány és 600.000 métermázsa vámörlését véve alapul, 6 millió pengő átvállalásával igyekszik biztosítani, hogy az őstermelők a maguk számára szükséges gabona megőrlésénél ne fizessenek nagyobb vámszázalékot. Ezzel együtt a tervezet életbeléptetésére 43.4 millió pengőre volna szükség.

További négy milliót vett föl a tervezet malom-ellenőrök beállítására: erre a szigorúbb ellenőrzés miatt van szükség és ennek érdekében a vámmalmok, kereskedelmi malmok és vegyes malmok kategóriáit is szorosabban akarják elhatárolni, mert ezáltal is könnyebbé válik az ellenőrzés.

A mezőgazdasági lakosság érdekében kedvezményes örlési tanúsítványokat fognak bevezetni, hogy a gazdák saját vámörlésüket ezen az alapon láthassák el. A tanúsítványok kiállításánál nem a megszorítás lesz a cél, hanem azoknak minél tágabb kiadása. Nincs tehát visszatérés a háborús dolgokhoz, hanem csak a végzatóságok igyekeznek a lehetőségig kiküszöbölni a mezőgazdasági lakosság érdekében.

A tervezet nem foglalja magában, hogy az említett rendelkezések előnyeiben mennyire részesedik a haszonbérbeadó és mennyire a bérlő. A megosztás kulesát a földművelésügyi miniszter az érdekeltségek meghallgatása után később fogja megállapítani. Ebben a nehéz és bonyolult kérdésben az igazságosság szempontjait fogja szem előtt tartani és bár a szerződések igen sokfélék, minden körülmények között azon lesz, hogy a megosztás kulesa arányos maradjon.

A földművelésügyi miniszter bejelentéseit a pártértekezlet általános helyesléssel fogadta.

Csizmándi András arra kérte a földművelésügyi minisztert, hogy az adósságokkal terhelt falusi kulturházak megsegítésére is fordítson gondot. *Purgly* Emil földművelésügyi miniszter kijelentette, hogy azokat a segélyeket, amelyeket kulturházak létesítése érdekében már kiutaltak, de még nem használtak fel, az adósságokkal küzdő kulturházak támogatására fogja fordítani.

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök az inségmunkák és az inségakciók ügyével kapcsolatban arra utalt, hogy a rendelkezésre álló összeg elővigyázattal történt kezelése tette lehetővé, hogy az inségakciót áprilisig lehetett folytatni, s hogy így sikerült az ország segélyre szorult lakosságát nagyobb bajoktól megmenteni. Még áprilisban is kellett ilyen segélyeket folyósítani, mert sokhelyütt az árvízvédekezés rendkívüli munkákat tett parancsolólag szükségessé. A kormány tehát a rendelkezésre álló összegeket ezen a veszélyeztetett vidékeken használta fel, annál is inkább, mert egy hajszál választott el attól, hogy a Szamosról a Marosig nagy árvíz katasztrófa ne következzen be. Most azonban, amikor a mezőgazdasági munkálatok megindultak, a kormány különlegesebb inségmunkákra nem tud további összegeket kiutalni.

MEZŐGAZDASÁG

A szobában tartott növényeknek állandó és egyenletes hőmérsékletre van szükségük. Éjjel néhány fokkal alacsonyabb lehet a hőmérséklet. A tulságos meleg ép oly káros, mint a kelleténél alacsonyabb hőfok. A meleg szoba levegője mindig száraz, emiatt a növény szenved és ez az elősködő rovarok elszaporodását is elősegíti. A levegő szárazságának ellensúlyozására tálcába öntött vizet helyezünk el a szobában. Ezenkívül a növényeket naponta állott vízzel permetezzük meg. Csak a növények virágait ne permetezzük. Kályha mellett a növényeket tartani nem szabad.

A madár nemcsak ékessége a természetnek, hanem táplálkozásánál fogva jelentékeny gazdasági tényező. Egy részük a gyommagvak terjedését akadályozza, más részük a rovarok szaporodását korlátozza. Most, télvíz idején, bajban vannak a leghasznosabb madaraink, mert befújt mindent a hó, élelmet nem találnak és a csontig hatoló fagyos szél ezrével öli meg őket. Pedig minden egyes rovarevő madárka pusztulása száz- és százezerszer káros féreg és hernyó életben maradását jelenti. Jól élnek ezek a kiaggatott szalonnafélén, fagygyú is. Csak kenyérmorzssával ne etessük, mert ez megsavanyodik és halálos bélhurutot okoz. Fontos, hogy e táplálékok mindenkor hozzáférhető helyen legyenek. A téli etetés, valamint a fészek-odvak nyújtotta éjjeli menedék biztosítása a legjobb módja annak, hogy hasznos madárkánk ott is megtelepedjenek, ahol eddig még nem fészkeltek.

A téli fülökogomba akácósainkban a levágott tönkökön található. Kétszeresen becses e gomba, mert ilyenkor friss, vitamindus növényt alig kaphatunk. De még egy, télen is termő ehető gombáról kell megemlékeznünk, s ez az ördög-szekér-laskagomba. Ez a közepes nagyságú, barna gomba az ördög-szekér (ördögmotola vagy iringó) néven ismert tüskés gaz gyökeréből nő ki, mikor magát a növényt már az őszi szelek elsodorták. Tehát mindazon homokos legelőkön, ahol az ördög-szekér otthonos, előkerülhet az ördög-szekér-laskagomba is. Fajtájának megállapításánál elég azt megfigyelni, hogy valóban az említett kóró gyökeréből nőtt-e ki. Októbertől májusig teremhet; a kisebb fagyokat kiheveri. Ez még jobb esemegomb, mint a fülöke, azonban nincs annyira elterjedve.

A jégvermek megtöltése, ami mindenütt kívánatos, legfőképpen a tejtermelő gazdaságok elsődrendű szükséglete. A jeget nem rakjuk le vizesen, hanem hagyjuk a kitermelt jeget jól kifagyni, megaclosodni a hideg éjjeleken s csak azután vermeljük el azt apróra törve. Az összetört jég közé öntsünk annyi vizet, hogy ez a réceket betöltse s jegünk egyenletesen főbbé fagyhasson össze. Hideg éjjelekre hagyjuk nyitva a verem ajtaját, ha az idő meglágyul, szalmázzuk le a jeget s gondosan zárjuk el a verem ajtaját.

Amennyiben az előrehaladottan vemhes kancákat munkavégzésre nem vesszük igénybe, úgy gondoskodjunk kellő járatásukról. Az ünnepek alatt pihenő lovak abrakját csökkentjük felére, hogy a bénulások haemoglobinvérségnek elejét vegyék. Ez a betegség hidegvérű lovakon szokott leginkább jelentkezni. A vemhes kancák elletőketreceit tisztítsuk ki, hordjuk meg friss földdel, a farészeket mossuk meg forró fahamulggal és meszeljük ki, hogy a csikók megbetegedését elkerüljük.

A löherét, mint kétéves növényt, védőnövényvel vetjük; Székács Elemér, a híres buzanemesítő ajánlja, hogy őszi buzába felülvevessük a löherét, mert a buza korábban kerül le a földről, mint az árpa és így a fiatal here korábban jut levegőhöz.

Ha felfagyás jelentkezik az őszi kalászosokon, ajánlatos ezeket lehangerezni, míhelyt kár nélkül reá lehet menni a vetésekre. A henger hatására az egyes növények a talajhoz nyomódnak és így jól begyökeresedhetnek. Az őszi megfogásolására az áprilisi melegebb idők alkalmasak. Amíg éjjeli fagyok, szárító hideg szelek járnak, addig az őszi vetések boronálásával csak kárt okozunk, nem pedig hasznot.

130 mádi földmives-gyermek ebédje a napközi otthonban.

Az ebédeltetési akció előtt a gyermekek odaháza szacharinos, boros teát kaptak reggelire és vacsorára. — A mádi asszonyok gyönyörű munkát végeznek s jótékonytás terén.

Mád, április hó.

Tokajhegyalja vulkánikus eredetű hegyvonulatai között sietünk a tavaszi napsütésben Mád felé. A vörös nyirokból álló hegyoldalakra ültetett szőlők még téli képet nyújtanak, itt-ott azonban már szorgoskodó embereket látunk, akik a terrasz-szerűen kiképzett szőlőpászta-sorok között foglalatostkodnak a koratavaszi munkák előkészítésével. A betyárromantikájáról híres *zombori csárda* romjai után lassan kibontakoznak az évszázadok óta híres Mád község házsorai. Amerre elhaladunk, mindenfelé csüggedt, szomorú embereket látunk, akiknek az arcan az első tavaszi napsgár sem tudta a reménynek és a bizakodásnak a jeleit odavarázsolni.

Bent a faluban egyszerre hangos gyermekének üti meg a fülünket. Azt hittük, hogy iskola mellett járunk, nemskóra megáll azonban kocink és egy alacsony, kőből épült ház előtt találjuk magunkat, amelynek nyitvahagyott ajtajából rendkívül kellemes ételszag árad felénk. A mádi napközi otthonba lépünk be. Kedves arcú földmivesasszonyok szorgoskodnak a tűzhely körül és éppen hatalmas edényekben keverik össze a már teljesen elkészült ebédet. *Kerekes Józsefné*, a gróf Andrássy-né-féle uradalom intézőjének a felesége siet elénk, aki ennek a napközi otthonnak és egész ebédeltetési akciónak a vezetője, lelke és részben anyagi támogatója.

Rögtön betessékel bennünket a belső szobákba, ahonnan még mindig friss csengésű gyermekének hallatszák és vegyül össze a párologó étel illatával. 130 gyermekre mosolyog felénk és hangos *Isten hozzád*-dal köszöntenek. Szorosan egymás mellett padokban ülnek, kezükben egy-egy csajka és dalolva várják az ebédkiosztást.

130 rongyos apróság.

Az emberen önkéntelenül is meghatottság fut végig és egy pillanatra nedvességet érez a szemében az ott látottakon. 130 apróság, kisebbek és nagyobbak, óvodások és iskolások, lányok és fiúk, vidámak és szomorúak, csupán egy közös vonásuk van: *valamennyien rongyosak*. De a nyomorúságnak és a földhözragadt szegénységnek micsoda megdöbbentő külső kifejezője az a ruhátlan rongyosság, amely itt össze-vissza-tarkaságban táruul szemünk elé. *Sokan közülük már méztőlbe járnak hetek óta,*

másoknak félig kilóg a lábuk a cipőnek vagy a csizmának nem nevezhető lábbeléből, nagy részén fehércmü nincs is, mindjárt a felsőkabát alól villan ki kis, fejletlen testük fehérsége. Az arcaik szépek, szebbek az átlagnál. Szemük csillogásában az értelem vegyül össze valami kifejezhetetlen szomorúsággal. Hiányzik ezekről az arcaikról a gyermeki lélek gondtalanságának, összhangjának és békéjének a lyoma.

— Pedig most már egészen másképpen néznek ki ezek a gyermekek, mint egy hónappal ezelőtt, amikor az ebédeltetést megkezdtek, — beszél *Kerekesné*, az intéző felesége. — Most már kezd visszatérni a szín ezekre a sok nélkülözéstől megviselt gyermekarcokra. Már gyakoribb a mosolygás, a fel-felcsillanó jókedv és énekszóval szokták várni az ebéd kiosztását. Nézzé ezt a kis kedves arcú leánykát, aki oly pajkos kíváncsisággal várja az ebédet. *Négy héttel ezelőtt az anyja fel akarta akasztani, hogy ne lássa a gyermek chezését.* Ott, az az értelmes arcú fiúcska pedig, mikor beutalták ide, *nem akart ebédelni napokig, mert ő sem akart jóllakni, amikor testvérkéi odaháza cheznek.*

Megható eseteket mond el ez a melegszívű uriaszony a mádi szőlőmunkások küzdelmes életéből. A népjóléti minisztérium támogatásával felállított népkönyha valóságos áldás, csak az a baj, hogy az *chező családok gyermekeinek egyharmadát is aly tájja naponta egyszer meleg étellel ellátni.* Az asszonyi leleményességnek, beosztásnak és áldozatkészségnek csodájára van szükség, hogy naponta 130 gyermek izletes, tápláló meleg ételt kaphasson. Magunk is megkóstoljuk és egy tányérral szinte teljesen jóllakunk. Egyfajta kombinált étel ez, van benne burgonya, rizskása, borjúhús bőségesen, zsiros és olyan izletes, hogy akármelyik uriház konyhájának dieseretére válnék.

— Nem is gondolja — fordul felém *Kerekesné* — hogy ezt az ételt milyen kevésből elő lehet állítani. *Egy-egy gyermek porciója 15 fillérbe kerül*, igaz, hogy mindenhez a legkedvezményesebben jutok hozzá és ezek a jó asszonyok is, az én hűséges segítőtársaim, *Répásy Miklósné, Oláh Sándorné* és a többiek, fáradtságot és áldozatot nem kímélve, reggel tiztől késő délutánig ingyen dolgoznak és segítenek nekem, akiknek önzetlen támogatása nélkül természetesen lehetetlen volna ennyi gyermeket ilyen olcsón élelmezni.

Szacharinos, boros tea, reggelire és vacsorára.

Megtudjuk, hogy azelőtt reggelit is kaptak a gyerekek, de mivel erre egyáltalán nem futotta a népjóléti támogatásából, a reggeli-kiosztást be kellett szüntetni. Így ezek a szegény kislányok legalább egyszer naponta bőséges meleg ételt kapnak. A tél folyamán a meleg ételt a családi körben reggelire és vacsorára fogyasztott *sacharinos, boros tea* jelentette, amelytől a gyermekek gyakran mámoros állapotban mentek iskolába. A tanító panaszkolta is, hogy tanítványainak értelmi és felfogóképessége a rendkívül egészségtelen táplálkozás miatt nagymértékben hanyatlott, bár eredetileg a gyermekek értelmesek és intelligensek. Ezt különben az evésükből és a hozzájuk intézett kérdésekre kapott válaszokból is megállapítottuk.

A gyermekek rettegéssel gondolnak arra, hogy az a mesevilág, amit számukra ez az ebéd jelent, már csak néhány napig tart s megint jönnek a nélkülözés, koplalás sötét napjai. Minden reménységük Kerekes Józsefnél van, ebben az angyali lelkű magyar asszonyban, aki minden szabad idejét a néppel való foglalkozásnak szenteli. Művelt, külföldet járt, nyelveket beszél, minden dologban tájékozott, de nemes egyéniségének egész szeretetreméltóságát az ő védenecsei között pazarolja el, ott is akkor érzi magát a legjobban, ha segíthet a nélkülözőkön, gyámolíthatja az elesetteket és támogathatja a tehetségeket, kiket a nép fiai között felfedezett. Szereti is mindenki a nép körében. Megoldotta legnehezebb problémánkat: *megteremtette a bizalmat a nép felé és önzetlen szociális munkára tudta mozgósítani annak tehetősebb tagjait.* A jobb módú gazdák asszonyai szinte versenyeznek abban, hogy a jótékonyági munka gyakorlásában segítőtársai legyenek.

Ide jönnek szobatudós szociálpolitikusaink Kerekes Józsefnél a gyakorlati szociálpolitikát tanulni. De jönnek ide azok a magyar falusi asszonyok is, akik ma a tengernyi nyomorúság hullámaintól ostromlott kényelmes otthonukban haszontalan időtöltés közben megfedkeznek arról, hogy van szelb, nemesebb, falusi magyar uriaszonyhoz méltóbb tartalma is az életnek.

Kerék Mihály.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Megegyeztek a lenmagtermelő gazdák és az olajgyárak.

Az Ipari Növénytermelést Irányító Bizottság megállapodott a növényi olajgyárakkal az 1932. évi lenmag-termelésnek szerződési feltételeire, amelyek közül legfontosabbak a következők: A szükséges vetőmagot a termelő a gyártól kapja és azt az új termésből, természetben, százalékos többlettel adja vissza. A vételár-elszámolás a La Plata lenmag 9 hónapi világpiacon átlaga alapján fog történni, szemben a tavalyi 12 hónapi átlaggal, úgy hogy március végéig az elszámolás elvégzendő. Felárként a tavalyi 4 pengő 70 fillérrel szemben az idén 6 pengő a felár, ha az átlagár a 20 pengőt nem haladja meg; ha meghaladja, akkor 25 pengőig 5 pengő, azon feüli világpiacon árnál pedig végig 4 pengőt tesz a felár. A lenmag leszállításakor a július 14-től augusztus 14-ig jegyzett világpiacon árnál 75 százalékat és még külön felár fejében métermázsánként 3 pengő 75 fillért kell a gyárnak a gazda részére kiutalni. A termelési előleg katasztrális holdanként 15 pengő. Szerződést kötnek: a *Hutter és Lever R.-T.*, a *Győri Olajművek R.-T.* és az *Albus Szappangyár lenolaj-üzeme.*

József királyi herceg néniének halála. *Lajos Fülöp* orleansi herceg özvegye, *Mária Dorottya Amália* királyi hercegnasszony, *József* királyi herceg tábornagy leánytestvére, április hó 6-án reggel hatvanöt éves korában Alcsuton meghalt. A királyi hercegnasszony néhai idősebb *József* királyi herceg, a honvédség megalapítójának legidősebb leánya volt és testestől-lekestől lelkes magyarnak vallotta magát. Huszonöt év óta lakott Alcsuton. A királyi hercegnasszony holttestét április hó 8-án délelőtt temették el Alcsuton, a hercegi család sírboltjába.

A szegények könnye.

*Szegény vagyok s árva,
Koldusa e földnek,
Amelynek poránál
Alig látszom többnek.*

*Szegény vagyok s árva,
Hej, de kinek mondjam?
Két szememnek könnyét
Ki szívére ontsam?*

*Ki az, aki máma
Meglátná az árvt
S meg is nyitná neki
Szíve kamaráját?*

*Nem hallik a könnyek
Panaszá odáig,
De felhallik mind, mind
Az Isten trónjáig.*

*Fel is szedi Isten
A szegények könnyét,
Abból fűzi össze
Olvasója gyöngyét.*

*Számon veszi rajta
(Már az olvasóján),
Kinek mennyi van még
A szíve rovásán?*

*Ki látta a könnyet?
És ha látta, mit tett?
A szegény terhéből
Magára vajj mit vett?*

*Mert a szegény könnye:
Kapu fel az égbe,
Emberék, emberék,
Imádkozunk érte!*

Irta: PÁLINKÁS BÉLA (Szombathely).

Meghalt Czernin gróf, a monarchia volt külügyminisztere. *Czernin* Ottokár gróf, a monarchia volt háborus külügyminisztere, április hó 4-én este Bécsben hirtelen elhunyt. *Czernin* Ottokár gróf mindössze hatvan éves volt és szívizélhűdés okozta halálát. Az elhunyt diplomata néhai *Ferenc Ferdinánd* trónörökös bizalmas emberei közé tartozott és a háboru elején a monarchia bukaresti követségét vezette, míg 1916-ban a király külügyminiszterré nevezte ki. Mint külügyminiszter azon fáradozott, hogy különbékét kössön Franciaországgal. *Czernin* holttestét a csehországi *Bad-Aussee*ba szállították, ahol a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

Alagut a Duna alatt. Érdekes leletre bukkantak a közelmúltban *Kisoroszi* község előljáróságán. Rendezés közben régi okmányt találtak, amelyben az állott, hogy a XIV. században egy visegrádi ember lent járt a kisoroszi alagutban, amely *Kisoroszi* községé a Duna alatt össze kötötte a visegrádi királyi várral. Az írás nyomán a község határában kutatni kezdtek és a Kápolnai dombon megtalálták az alagut bejáratát. Az alagut mintegy ötven méteren járható, a többi része azonban beomlott. Az előljáróság rendbe akarja hozatni az alagutat, de a költségeket egyelőre nem tudja előteremteni.

Nem kell senkinek a királygyilkos kard. Egy Angliában élő szerb katonatiszt, kit nem neveznek meg az angol lapok, minden áron meg akar szabadulni egy aranyozott markolatú díszkardtól, mellyel *Kosztics* szerb őrnagy néhai *Draga* királynét jeszurta. A kard eddig minden tulajdonosára szerencsétlenséget hozott. Jelenlegi birtokosa fejére egy szerb titkos társaság most vérdíjat tűzött ki. A kard markolatát 1902-ben erősítette egy bécsi ékszerész egy régi toledói pengéhez, melynek hegye meg van mérgezve. Eddig egyetlen angol múzeum sem volt hajlandó a kardot még ajándékba sem elfogadni.

Megalakult a mádi gazdakör. Ünnepes keretek között alakult meg Mádón a gazdakör, amelynek megnyitó beszédét *Lázár Miklós*, a kerület képviselője tartotta, aki diszelnökké választotta meg. A tisztikar tagjai: *Kósa-Szabó Pál* lelkész, elnök, *Kerekes József* intéző ügyvezető alelnök, alelnökök *Rácz Sándor* és *Gál-Kocsis Mihály* gazdálkodó.

Hajójával együtt temette el magát. I. Travers *Kevern* dr. ismert jachttulajdonost a napokban a nyílt tengeren jachtjával együtt temették el. A holttestet a halott kedvence jachtja fedélzetén ravatalozták fel s hajóval a nyílt tengerre vitorláztak, ahol egy lelkész elvégezte a temetési szertartást, majd a gyászközönség átszállt egy kísérő gőzösre. Utolsó-nak maradt a jacht kapitánya, ki távozása előtt kinyitotta az egyik szelepet, mire a hajó a holttesttel lassan elsüllyedt.

Enyhült az influenzajárvány. Az országos közegészségügyi intézet jelentése szerint az influenzajárvány szünetfolyóban van és a korábbi megbetegedésekkel szemben hetenként jóval kevesebbet jelentenek az intézethez. Április hó első hetében mintegy száz-hetven szövődmenyes influenzás megbetegedés történt, amelyek közül csupán tizenegy volt halálos. Az idő jobbrafordulása után remélhető, hogy a járvány lassan megszűnik. A legtöbb influenzás megbetegedést Somogy-megyéből jelentették be.

Pénzhamisító házaspárt fogtak Csepelen. A csepeli rendőrség a napokban letartóztatta *Zeliska István* csepeli lakatossegédet és feleségét, mert a házaspár ellen az a gyanu merült fel, hogy pénzt hamisítottak. A detektívek házkutatást tartottak *Zeliskáké* lakásán, ahol egypengősök hamisításához szükséges szerszámokat találtak. A pénzhamisító házaspár beismerte bűnét, de azt állította, hogy csak husz darab egypengőst gyártottak, amiből tizenyeleket hoztak forgalomba.

Nyolcvan éves völgyény és száztíz éves menyasszony. Nem hiába Amerika a csodák hazája, mert a legújabb házassági csoda is ott történt meg. *Mrs Mary Barbre* stpauli özvegyasszony, aki a napokban ülte száztízedik születésnapját, eljegyezte magát egy nyolcvan éves agglégénygel. Az asszonynak már három férje volt és kilencvenöt éves korában ment harmadszor férjhez. *Mrs Barbre* teljes egészségnek örvend, maga főz, mos és személyeg nélkül varr és olvas.

Tizenhat házat elnyelt a föld egy olasz városban. *San Stefano* olaszországi városban április hó 3-án, éjszaka a város legrégibb kerületében tizenhat ház eltűnt a föld színéről. A szerencsétlenséget a város alatt elhúzódó régi katakombák okozták. A talajvíz kimosta a katakombák tartófalát és meggyengítette a boltozatokat, amelyek azután összedőltek és magukkal rántották a földszínen álló házakat. A házomlásnál szerencsére nem esett kár emberéletben.

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. Van-e a fővárosban mezőgazdasági iskola? 2. Mi a különbség a szarvasi mezőgazdasági iskola és többi felső mezőgazdasági iskola között? 3. Átnehetek-e a szarvasi mezőgazdasági iskolából valamelyik felső mezőgazdasági iskolába? (*K. I., Váckisujfalu.*) — **Felelet:** 1. Igen. Székesfővárosi felső mezőgazdasági iskola III., Kiskorona-utca 10. sz. 2. A szarvasi m. kir. Tessedik Sámuel középfoku gazdasági tanintézet növendékeit és szakképzettséget nyújtja és elvégzése különösebb képesítéssel nem bír. A felső mezőgazdasági iskolák a gazdasági tudás mellett kereskedelmi műveltséget is adnak és elvégzésük a kereskedelmi iskolai érettségivel egyenlő képesítést nyújt. A felső mezőgazdasági érettségi bizonyítvány a gazdasági akadémiákra és a közgazdasági egyetem mezőgazdasági szakára felvételre jogosít. 3. Felvételi vizsgával. De célszerűbb egyenesen beiratkozni a felső mezőgazdasági iskolába. Felvételhez nagy középiskola, vagy polgári iskola elvégzése szükséges.

Kérdés: 1. Kinek kell szükségadót fizetni és mennyit? 2. Közel tizenháromezer aranykorona bankbetétem volt, aminek felét vagyonváltásba fizettem. A betét többi része teljesen elértéktelenedett. Kaphatok-e valami segítséget a betétemért, vagy pedig a váltásba fizetett sok pénzért? 3. Hol van Budapesten a Mone és a Magyar orvosi műszertár üzlete? (*D. J., Tata.*) — **Felelet:** 1. Kormányrendelet szerint az 1931. évre a szükségadó összege az 1932. évre kivetett jövedelmi adó teljes összegével volt egyenlő, amit három egyenlő részletben kellett befizetni. A házbérfiókjáradék után kivetett szükségadó a nyers házbérfiókjáradék és fél százaléka volt. Az 1932. évre megállapított szükségadó

nagyságát lapunk más helyén a most megjelent rendelet alapján közöljük. 2. Sajnos a bankbetéteket a törvény nem valorizálta és semmiféle segélyezést sem rendelt el. A vagyonváltásért értékpapírját a tőzsdén szokták jegyezni. Ha megnyitják az értéktőzsdét, adja el. 3. Mone, orvosi műszerüzem, IX., Üllői-ut 1. sz. Magyar orvosi műszertár, VII., Rákóczi-ut 32. sz.

Kérdés: 1. Házam és istállóm közé építeni akarok, kell-e hozzá építési engedély? 2. Hol tudhatom meg, hogy mennyit kérhet a jegyző ur több bizonyítvány kiállításáért? (762. sz. előfizető, *Sormás.*) — **Felelet:** 1. Igen. 2. Az előjárásról és a jegyzői irodában ki van függesztve egy jegyzék, amely felsorolja a bizonyítványok díját és bélyegilletékét, továbbá a jegyző által vezetett magánmunkálatok taksáját.

Kérdés: 1. Mennyi lehet az 1915. évi ötszáz koronának mai értéke? 2. Ki kaphat kedvezményes rézgálicot? (*Gy. A., Nagybányhegyes.*) — **Felelet:** 1. Körülbelül négyszáznegyven pengő. 2. Minden szőlősgazda, aki arra igényt tart.

Kérdés: 1. Katonai térképész akarok lenni, milyen előképzettség szükséges hozzá és hová forduljak majd a felvétel végett? 2. Hol kaphatok katonai térképeket és milyen áron? (*M. B., Abony.*) — **Felelet:** 1. Felsőpariskolát, vagy pedig műegyetemi végzettséget kívánnak a térképészeknél. A magyar királyi állami térképészet Budapesten, II., Olasz-fasor 7/9. szám alatt van. Tessék érdeklődni. Jó rajziudással talán kisebb végzettséget is méltányolnak. 2. Kiadóhivatalunkban a hetvenötzres léptékű katonai térképlapokat 80 fillérért kaphatja meg. Postaköltséget külön számítunk.

Kérdés: 1. Olasz Vöröskereszt és szerb államsorsjegyet van, az eladó bankban nem bízom, hol tudhatom meg biztosan, hogy nem huzták-e ki a sorsjegyeket? 2. Mennyit adnak a régi ezüst koronáért és forintért? 3. Férjem súlyos beteg, kórházba szeretném vitetni, de a főorvos elutasított, hová forduljak? (*Hü olvasó, Dicsél.*) — **Felelet:** 1. A sorsjegyek huzását közli a „Mercur” sorsjegy-közlöny. Kiadja a Mercur váltóüzlet rt., Budapest, V., Gróf Tisza István-utca 3. szám. 2. Legutóbb a tőzsdén az ezüst koronát negyven fillérrel, a forintost nyolcvan fillérrel adták. Most az értéktőzsdé szünetel. Talán a magyar kir. állami pénzverő megveszi. Címe: Budapest, X., Üllői-ut 102. szám. 3. Forduljon egyenesen a legközelebbi közkórházhoz, ahol, ha a betegség gyógykezelése úgy kívánja, felveszik férjét.

Kérdés: 1. Szomszédom aprófőszájja megrongálta a másik gazda pajtájának nádfedélét. Az előjárású a szakértő véleménye alapján a gazda kárát három zsupp számban állapította meg, de a gazda kevesli a számlát és hatvan kért követel, jogos-e a követelés? 2. Egyesületünk régebben előfizetett egy újságra, de már egy éve lejárt az előfizetés és akkor kérték, hogy szüntessék be a lap küldését, azonban a kiadóhivatal továbbra is küldte és most követeli a hátralékos díjat. Meg kell-e fizetni? (*Szorgalmas előfizető, Regöly.*) — **Felelet:** 1. Ha nem tudnak békésen megegyezni, csak a bíróság dönthet a vitás ügyben. Ez azonban költséges lesz. 2. Ha a lapot lerendelték és a példányokat nem fogadták el, nem követelhetnek önöktől semmit.

Kérdés: Apánk még az 1930. évben elhunyt és a nevén álló ingatlan mi örököltük. A haszonélvezet édesanyánkné. Ki kell-e fizetnünk az örökösödési illetéket anyánk halála előtt? (*Sz. N., Nagyécshegy.*) — **Felelet:** Vagy most, vagy később ki kell fizetni az örökösödési illetéket. Ha most fizetik ki, jobban járnak vele, mert folyó évi július hó elsejétől felemelik az illetéket.

Kérdés: 1. Hol kaphatom meg a Dunántul uti térképét? 2. Mennyiért lehet kapni német-magyar és magyar-német sótvárt? 3. Használt írógépet akarok venni, hol kaphatok? (*K. J., Simaság.*) — **Felelet:** 1. Kiadóhivatalunkban bármilyen térképet beszerezhet. A Dunántulról egységes térkép nincsen, de az egész terület katonai térképekben megkapható. Egy-egy lap ára nyolcvan fillér. Négy pengő ötven fillérért már kaphat. 3. Írógépszerelőknél kaphat használt gépet. Irjon a következő szerelők címére: Goy és Kovalszky, Budapest, V., Nádor-utca 11. szám, vitéz Olaszteleki Károly, V., Andrássy-ut 1. sz., Pirkner és Mezei, VII., Kisstáció-utca 11. sz. stb.

Kérdés: Kanadába szeretnék kivándorolni, hová forduljak: közelebbi felvilágosítás végett? (*Sz. M., Hajduszentpál.*) — **Felelet:** A magyar kivándorlókat és visszavándorlókat védő irodához, Budapest, VIII., Fiumei-ut 2. sz.

Kérdés: Tanyán lakom és a kutyám után öt pengő adót vetettek ki, jogos-e a kivetés? (*H. F.*) — **Felelet:** A házőrző eb után is kell adót fizetni. Az adó egy pengő. A kivetést fellegesse meg.

Kérdés: Akácmagot akarok ültetni, nem volna-e tanácsos a magot vetés előtt melegvízben áztatni? (*A. I., Soltsszentimre.*) — **Felelet:** Nem.

AZ UTOLSÓ CSOMÁD

R E G É N Y

5

IRTA: FÖLDES GÉZA

A közönség az illusztris vendégnek készséggel engedett helyet, hogy Rákihoz juthasson. Blanchet ur azonban ezuttal csak annyit tudhatott meg, hogy Ráki aféle helyi nagyság, aki egyszer-másszor még a hangverseny dobogóján is megjelenik. Az igazgató ugyan kellően informálta, de azért a világjáró híres művészek az ilyen beszédeket mindenkor vicinális értelemben szokták elfogadni.

Ez volt az oka, hogy a társalgásuk meglehetősen felszínesen indult. Azt kár lenne letagadni, hogy Rákinak a szépsége s mindenekfelett a közvetlensége nagyon is megtette a hatását a franciára s mikor aztán Csomád ur meghívta, hogy a mai estét kis társaságukban az ő asztalánál töltsse el, nagyon szívesen elfogadta.

Hogy a hangverseny miképen folyt le, arról beszámolni egészen felesleges. Egy kiváló nagy művész kitárta a lelkét s az erdélyi hegyek közé ékelt fürdő uri közönsége teljes megértéssel fogadta. A művész boldog volt, hogy a közönség ennyire vele érez s viszont a közönség megbámulta azt a nagy művészetet, mellyel az ő csodálatos ujjai a zongorán kihozták azokat a zenei finomságokat, melyeket a zeneszerző megálmodott.

A hangverseny befejezése után Ráki volt az első, aki a művészt üdvözölte.

— Mester, őszinte tisztelettel hódolok és kezet fogtak.

— Sajnálom, hogy nem szolgálhattam magyar zenével. Azt hiszem, ezt az udvariasság is így kívánta volna. Azonban sajnálatomra, ebben én is eddig csak gyönyörködni tudtam, de benne elmélyedni képtelen voltam.

— Mindegy az, mester. A zene a világon mindenütt az örök szépet képviseli s akárhol szólal meg, mindenütt a lélek rejtett érzelmeinek ad hangot. És amiképen más az anyanyelvünk, az éghajlatunk és mások az életkörülményeink: még a teljesen azonos érzelmek kifejezésének a módjai is mások. Ezért van, hogy a magyar még a dalában csak magyarul érezhet.

A közönség körülöttük valóságos kört alkotott és lesték mind a kettőnek minden szavát. Ebben talán az a tisztelet nyilvánult meg, mellyel egyaránt szívesen adóztak a két zenei nagyságnak.

Rákinak az előbb elhangzott szavaira Blanchet ur megjegyezte:

— Ugy van. Az emberben még a gondolat sem tud olyan mély gyökeret verni, mint a zene. Az időnek átforgató ereje meg tudja változtatni a beszédet, a ruhát, a szokást s ha a századokkal ezelőtt élt ember felkelhetne sirjából, nem ismerne rá az utódaira. De ha önfeledten dalba kezd s megszólal a szíve mélyén gyökeret vert dallam, örömmel kiáltana fel: ez az én szerelmes gyermekem!

Az idegennek ezt a lelkes megállapítását Csomád ur is felette boldogan hallgatta és büszkeséggel töl-

tötte el. Hiszen ő az egész világ előtt hirdethette, hogy Rákit tökéletesen az ősök szellemében nevelte. És különösen annak örvendett, hogy Ráki lelkét éppen a zene útján tudta ilyen szépen összeforrasztani az ősökkel.

Ráki felállott s az idegentől azt kérdezte:

— Szeretne-e régi székely dalokat hallani? ... Szívesen szolgálok, — és leült a zongora mellé s elénekelte a Kőmives Kelemen balladáját.

— Mi volt ez? És mi van ezekben a motívumokban?

— Mi? Ezekben van az ázsiai magyarnak a lelke, az urál erdejének a titkos susogása, a beláthatatlan Szármát síkság szélviharának a tombolása. Ezekben találja meg az ősi magyar lelket!

— De ez a ritmus ... ez a skála ... — tünődik a francia.

— Ez a ritmus az ősi magyar büszkeség és szilajság. A skála? A dalainkban ott lappangó sajátos magyar skála, sőt megérezhető még az Ázsiából hozott pentatonika is.

— Csodálatos, hogy ezt még a legkiválóbbak is alig, vagy talán sehogy sem ismerik a külföldön.

— Nem ismerhetik, mert Magyarország csak most kezd a zene terén szárnyait bontogatni. Hazánk felett négyszáz évig tartott a Habsburg uralom és e hosszú idő alatt ezek úgy kezelték minket, mint Ausztria gyarmatát.

— A zenetudomány talán még sem politika, — botránkozik meg az idegen.

— Igaz, de a politika rásüti még erre is a maga bélyegét. A Habsburgok a zenének sohasem voltak mecénásai. Ehhez nekik nem volt érzékük. S ha uralmuk alatt a nemzetközi zene sem virulhatott, mit várhatott tőlük éppen a magyar zene?

— A zene nem az udvarok kiváltsága, — felelte rá Blanchet ur.

— Amint a bölcső fája sem terem mindig ott, ahol benne a gyermeket ringatják és ugy-e, a gyermeket mégis a politikai állam iskolái nevelik emberré? De nézze, Olaszországban az Esték, Gonzagák, Mediciek, Németországban az apró fejedelmek, Franciaországban a Lajosok mind nagy pártfogói voltak a nemzeti zenének, csak Bécsben nem talált még senki a zenét megértő és érte lelkesülő fejedelmet.

— Ez igaz, de a zenének mégis csak fontosabb támogatója, sőt igazi éltetője az egyház.

— Ez csak részben igaz, mert a nemzeti zenének mindenütt éppen az egyház volt a legnagyobb ellensége. Aki hajdan a világi zenét mivelné próbálta, lenézték, megvetették s számukra még a koldulást is lehetlenné akarták tenni. Avagy, nem az egyház parancsolta-e: jokulátoroknak, énekeseknek még alamizsnát se adjatok!

Blanchet ur tágrameredt szemekkel tekintett Rákira, mert hát ime, ezt a hölgyet nem lehet a dillettánsokkal egyenlően kezelni. Ez egy tanult és művelt zeneértő. Itt tehát az egyenlő áll szemben az egyenlővel.

— De ne térjünk el a tárgytól, — folytatta tovább Ráki — mi a nemzeti zenéről beszélünk.

— A nemzeti zene kérdésében körülbelül egyet-értünk.

— Hát akkor engedelmével tovább folytatom a megkezdett témát. Volt Magyarországnak egykor egy jeles magyar királya, a mi dicső Mátyás királyunk. Az ő udvarában tiszta magyar szellem uralkodott, dacára annak, hogy az akkori szokásnak megfelelően, ott is latinul beszéltek. Ez a magyar szellem még az olasz Beatrix királynét is meghódította. Neki például külön zenekara volt s hogy ez a zenekar öt magyar muzsikával is gyönyörködtethesse, erre a célra fogadott hegedűsök, siposok, dudások és trombitások is voltak. Ezek játszották a királynénak a magyar dalokat.

— Most már értem, miért mondják a magyar zenét palotásnak is.

— Dehogyan érti. A palotás zene nem is olyan régi. Ennek csak az volt a célja, hogy a magyar táncot a legelőkelőbb körökben is népszerűvé tegye.

— De magyar zene volt, — erősíti az idegen.

— Magyar, mint a vitézkötéssel diszitett pantalló. Ennek azonban már befellegzett.

— Hogy értem ezt?

(Folytatjuk.)

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

Atya régi hajó
(-a)

(Beküldte Stier József Baranyaszentlőrincről.)

2. Szórejtvény.

K kerítés y
(á = a) (ó)

(Beküldte Bánfy Gyula Fővenyről.)

3. Szórejtvény.

ZO, ZO, ZO z
ásvány

(Beküldte Boda Mihály Törökszentmiklósról.)

4. Szórejtvény.

cifraság jegyző (- ius)
(á = o)

(Beküldte Boda István Törökszentmiklósról.)

5. Szórejtvény

megy S ásvány
(- s)

(Beküldte ifj. Cs. Nagy József Kaposszentbenetéről.)

6. Szórejtvény.

S S
É

(Beküldte Végel János Mélykútról.)

A rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 19-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 13-ik számban közölt rejtvények megfejtése. 1. Szórejtvény: **Jánosházi levélhordó**. 2. Pontrejtvény: **A tudomány erősebb mindennél**. 3. Szórejtvény: **Árokszállás**. 4. Szórejtvény: **Idéi Irma**. 5. Szórejtvény: **Mindenkor egyedül**. 6. Szórejtvény: **Ebéd után**.

Helyesen megfejtették: Németh József, Bruckner Károly, vitéz Adorján Jánosné, Pallagi József, Kerekes Péter, Szilágyi István, Benedek Károly, Péter Kálmán, Biró József, Kerecsi János, Öttömösi Ferenc, Kántor János, Dobó Béni, Fazekas Etelka, Nagy Zsuzsi, Dékány Endre, Horváth Sándor, Székely Pál, Gábor András, Joó Péter, Kiss József, Erőss Piroška és Nagy Józsa.

Jutalomkönyvet nyertek: **Kerezi János (Pécsbagota)**, **Fazekas Etelka (Szegec)** és **Öttömösi János (Cegléd)**.

A 14-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával együtt, jövő héten közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak április hó 11-én.)

GABONATÖZSDE

KÉSZÁRUPIAC

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valószínűségi forgalmi árát jelentik. Budapesten.

Buza: Tiszai 77 kg-os 12.85—13.70, 78-as 13.00—13.85, 79-es 13.15—14.00, 80-as 13.25—14.10; felsőtiszai és jászszági 77 kg-os 12.60—12.75, 78-as 12.75—12.90, 79-es 12.90—13.05, 80-as 13.00—13.20; dunántúli 77 kg-os 12.75—12.90, 78-as 12.90—13.05, 79-es 13.05—13.20, 80-as 13.15—13.35; pestvidéki és bácskai 77 kg-os 12.75—12.95, 78-as 12.90—13.10, 79-es 13.05—13.25, 80-as 13.15—13.35. Tiszavidéki különleges 80 kg-os buza 14.50—15.25 P. — **Rozs,** pestvidéki és egyéb 14.85—15.00, **árpa,** tak. elsőrendű 16.75—17.00, másodrendű 16.00—16.25, sörárpa felv. 18.00—20.00, egyéb 17.50—18.25; **szab,** elsőrendű 21.60—22.50, másodrendű 21.00—21.20; **tengeri,** tiszai 16.25—16.30, egyéb 16.25—16.30; korpá 14.20—14.40; **8-as liszt** 16.50—17.00; **repce** 25.00—25.50; **köles,** vörös 15.00—16.50, vegyes 13.00—14.50; **lucerna** 80—80; **lóhere** 140—150; **tavaszi búkköny** 25—27; **tenmag** elsőrendű 23—24, másodrendű 22—22.50; **tökmag** elsőrendű 31—32, másodrendű 27—29; **napraforgó** fehér 23—24, vegyes 16.50—17; **kék mák** 82—84; **muharmag** 17—19; **csil-taifürt** 15.50—16.50 pengő métermázsánként.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőpiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árát.

Buza májusra 12.75—12.76, júniusra 13.10—13.12; **rozsa** májusra 15.50—15.54; **tengeri** májusra 15.10—15.15, júliusra 14.95 pengő métermázsánként.

A készárupiac és határidőpiac gabonárait boletta nélkül kell érteni!

Vetőmagpiac. (A Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi rt. heti jelentése.) A tavaszi időjárás által a forgalom az egész vonalon a legelőkelőbb. **Lucernamag** változatlan, külföldön néhány nagyobb tétel elhelyezésre került, a belföldi érdeklődés is jó. **Lóheremag.** A kész-

letek megcsappantak, irányzata valamivel csendesebb. *Tavaszi búkköny.* A kereslet némileg alábbgyogyott, de még kielégítő. *Takarmanypapagay.* Megbízható minőségekkel nagyobb mennyiségek kerültek eladásra, a vételkedvhez az alacsony árak is hozzájárultak. *Fümagvakban és fűmagkeverékekben és szundifümagban* a lefolyt héten is igen élénk volt a forgalom. *A budapesti ár- és értéktételek hivatalos jegyzései 100 kilónként, nyersárúért, budapesti paritásában:* repce 25—25.50, vörös köles 15—16.50, köles egyéb 13—14.50, lucerna 80—90, lóhere 155—165, tavaszi búkköny 25—27, napraforgó fehér 23—24, kék mák 70—80, csillagfűrt 15.50—16.50, Viktoria borsó 25—30, zöld borsó, expressz 23—26 pengő.

Liszt. *A nyílt piacokon:* buzadara 46—50, duplanullás finom tézta-liszt 40—44, nullás 40—44, kettős főzöliszt 38—40, négyes kenyérliszt 36—38 fillér kilogrammonként.

Abraktakarmanypiac. Árpakorpa 14.50, borsóhéj 14, borsókorpa 14, buzaköny 14, konkolydara 15, lenmagpogácsa 22, napraforgópogácsa 18, repepogácsa 15, rozsköny 13.50, rozskorpa 15, rozso 12.50, rostakarmanypogácsa 17.50, szójabab-pogácsaliszt nagyban 28, szójabab-pogácsaliszt kicsiben 30, tökmagpogácsa 24 pengő métermázsánként.

Nyersbőr. Marhabőr, magyar, minden sulyban 40, tarka, 45 kilóig 45, nehezebb 50, borjubőr, rövid lábbal, 6.65 kilóig 70, nehezebb 63 pengő kilogrammonként.

Takarmanypvásár. Réti széna, elsőrendű 11.25—12.50, másodrendű 10—11, harmadrendű csomagolásra 8.50, zabosbúkkönyszéna 11.50, alomszalma elsőrendű 5—6, zsupszalma elsőrendű 12 pengő métermázsánként.

Burgonya. Az árak középszínben, aranypengő értékben, 100 kilogrammonként, budapesti paritásában értendőek és magyar átlagminőségű, azonnal szállítandó árura vonatkoznak. Wohltmann, étkezésre 7.10—7.40, Wohltmann, ipari 5.50—5.75, Krüger, étkezésre 7.20—7.50, Ella, étkezésre 9.50—10, nyári rózsza 14—15, őszi rózsza 11—12 pengő.

Tenyészmarhák és jármosökrök. Árak: elsőrendű belföldi jármosökrök (tarka) 62—64, elsőrendű belföldi jármosökrök (fehér) 62—64, 1 s fél—2 éves üszök 58—61, 1 és fél éves tinók 58—61, fiatal friss fejős tehén 85—95 pengő kilogrammonként.

Borjuvásár. Jegyzett árak: elsőrendű élő belföldi szópós borju 62—73, kivételesen 80, másodrendű 50—60, harmadrendű 38—49 pengő kilogrammonként élőszuliban.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal kislefogás ürök, páronként 100 kg, vagy ezen felüli sulyban 48—54 fillér, prima hízott bárányok, páronként 80 kg körüli sulyban 48—54 fillér kg-ként, valamennyi gazdaságban etetés-ítatás után mázsával, páronként 6 kg sulylevonással.

Vágómarhavásár. Ökör legjobb 56, közepes 31—42, bika legjobb 31—40, tehén 48—54, közepes 35—46, csontozni való 11—26 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Sertésvásár. Könnyű 74—82, közepes 81—83, nehéz 82—84, keresztzett 88—90 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Lóvásár. Csikó 30—40, nehéz igás 200—500, könnyű igás 140—320, alárendelt minőségű 16—195, vágólo 18—95 pengő darabonként.

Gyapju. Legutóbbi jelentésünk óta némi visszaesés észlelhető az áraknál, mely körülmény a londoni gyapjuaukció 5—10 százalékos árhányatlására vezethető vissza. A kereslet most is csak a hazai gyapjuipar által feldolgozható fésűsgyapjuk iránt nyilvánvalóan megmérsekelt formában és ennek folyamán a következő árakat jegyezhetjük fel: kiscsagda gyapjutételek 1—1.05, közepes minőségű uradalmi gyapju 1.05—1.10, kiváló minőségű uradalmi fésűsgyapju 1.15—1.30 pengő. A legfinomabb minőségű merinó-szövet- és posztógyapjuk iránt érdeklődés most sem mutatkozik, miután a külföldi vevők még mindig tartózkodó álláspontot helyezkednek.

Husvásár. *Marhahús a nyílt piacokon:* Rostélyos, vastag hátszín, felsőt, fehér pesenye, hosszú, gömbölyű felsőt 120—200, fartó, lapocka, puha hátszín 130—140, szegye, dagadó 120—200, gulyásnak való 60—160 fillér kilogrammonként. — *Borjuhús:* Felszeletelt comb 200—300, sütnivaló 120—240, pörköltnek való 80—140 fillér kilogrammonként. — *Juh- és bárányhús:* Juhcomb 140—180, gerinc 100—140, lapocka 100—140, pörköltnek való 80—100, bárányhús, hátulja 140—200, eleje 90—140 fillér kilogrammonként. — *Sertéshús:* Friss karaj 160—240, friss comb, tarja, lapocka 136—170, friss oldalas 120—160, füstölt sertéshús, helybeli karaj, lapocka, tarja, oldalas 150—260, vidéki 180—240, olvasztani való szalonna 120—140, sózott kenyérszalonna 140—170, füstölt 150—180, hárj 126—140, zsiros tepertő 160—180, helybeli sertésszár 136—140 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás: Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 200—400, csirke 160—250, fiatal csirke 170—250 fillér darabonként. — *Leölt állatok:* Tyúk 150—200, csirke 200—320, hizott ruca 180—240, lud, hizott 180—240, pulyka, hizott 190—220, sovány 160, ludmáj 700—1200 fillér kilogrammonként. — *Tojás:* Friss teatojás 7—9, főzőtojás 6—7 fillér darabonként.

Vad. *A nyílt piacokon:* Szarvascomb 200—260, gerinc 450—500, lapocka 140—180, többi része 60—100, vaddisznógerinc 200—240, comb 200—240, többi része 50—150 fillér kilogrammonként.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Harecsa 300—450, csuka 240—360, ponty 120—220, kárász 120—160, compó 180—200, keszeg 50—90, apró keverthal 60—80 fillér kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. *A nyílt piacokon:* Teljestej 32, lefőlözött 12, aludtej 100, tejszin 200—260, tejföl 100—200, centrifugált teavaj tömbben 400—440, 10 dekás csomagolásban 440—500, főzővaj 340—400, szedett vidéki 320—360, tehéntúró 80—100, sovány tehéntúró 60—70, juh-túró 180—240, kevertúró 140—200, juhsajt 220—260, sajt emmentáli hazai 280—440, trappista hazai 160—280 fillér kilogrammonként.

Száraz fűzélék és száraz tészta. *A nyílt piacokon:* Lencse 32—80, borsó hántolt feles 46—80, bab, fehér aprószemű 24—32, nagyszemű 44—120, szines 34—38, finom árpakása 70—100, durva 48—68, tojásos tarhonya 96—140 fillér kilogrammonként.

Zöldség. *A nyílt piacokon:* Sárgarépa karotta 20—60, sárgarépa 16—24 kilogrammonként, petrezselyem zöldjével csomója 16—26, zeller kilogrammja 50—70, petrezselyem kilogrammonként 16—26, kalarábé ujdonság darabja 60, kevert zöldség 22—28, kalarábé 60, karfiol 70—100, vöröshagyma makói 60—66, közönséges 52—64, fokhagyma 40—80, cékla 16—26, fejeskáposzta hazai 20—32, savanyított káposzta 20—32, kelkáposzta 26—50, vöröskáposzta hazai 20—34, fejesaláta hazai 10—60, tormá hazai 50—180, burgonya, őszi rózsza 18—22, nyári rózsza 22—28, Ella 14—18, közönséges 12—14, kifli 24—32, tömör csiperkegomba 300—440, szárított gomba 1800 kilogrammonként, fekete retek 16—40, hónapos retek 10—60, ecetes ugorca 100—140, vizes 60—80, savanyított zöldséppaprika 100—140, paradicsom literje 80—100, sóska 280—360, paraj 28—50 fillér kilogrammonként.

Gyümölcs. *A nyílt piacokon:* Nemes alma 90—180, közönséges 60—100, nemes körte 80—240, szilva 120—160, gyümölcs 140—320, keményhéjú dió 86—100, dióbél 240—320, héjazott mogyoró 400—480 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. *A nyílt piacokon:* Édes nemes paprika 320—360, felédes 280—320, rózsza 240—280, erős 160—200, kereskedelmi 100—160, kék mák 96—110, pergetett méz 128—160, háziszappan 120—160, közönséges 90—100 fillér kilogrammonként.

Paprika. *Termelői árak kilogrammonként Szegeden:* Édesnemes paprika 1.20—1.70, felédes paprika 0.80—0.90, rózsapaprika 0.55—0.65, másodrendű paprika 0.40—0.50, harmadrendű paprika 0.25—0.30, csöves fűzerpaprika fűzereinként 1.60—2.40 pengő. — *Kalocsán:* Édesnemes paprika 0.60—0.85, másodrendű paprika 0.35—0.50, harmadrendű paprika 0.20—0.25, csöves paprika 0.35—0.50 pengő kilogrammonként.

Szesz és szeszitalok. A szeszüzletben e héten a forgalom az ösz-szesz szesz kategóriákban a múlt heti keretek között mozgott, változatlan árak mellett. *A detailforgalomban* a kereslet finomított és denaturált szeszben csendes volt. *Gyümölcspálinka:* Törkölyszeszben a forgalom e héten is csendes volt és az árak heti jegyzés szerint változatlanok maradtak. Szilvaszesz (kék ár) 4.20—4.30, szilvaszesz (nyári ár) 3.70—3.90 pengőig, seprőpálinka 3.50 pengőig kelt el minőség és állomás szerint, III. táblázat szerint, középszínűzetés mellett.

Fapiac. *Fenyőfájában* az üzlet lassan bontakozik ki. A behozatal engedélyhez van kötve és erdei fenyőanyagok importját a kormány átmentéltével korlátozta. Az árak alakulása attól függ, hogy Cseh-szlovákiával mikor kötjük meg az egyezményt, mert az onnan várható 15.000 vagon árú egyes vidékeken némi árcsökkenést fog előidézni. *Keményfájában* alig van kereslet, még legkisebb mennyiségek elhelyezése is nagy nehézségekbe ütközik. *A tűzifapiac* nagyon csendes. Az importra olesó ára nyomonja a piacot, melynek felvevőképesége megcsappant. Belföldi egyéves búkkhasáb 310—320, két éves tölgy- és cserhasáb 250—260, egyéves cser 230—240, dorong 210—220 budapesti paritásában. Import búkkhasábot mellék illeték nélkül, ab Budapest, 300—305, import tölgy- és cserhasábot 260—265 pengő áron ajánlanak.

Idegen pénznemek vetteli és eladási ára 1932. évi április hó 11-én. Az első szám azt az összeget, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Egy pengőnél többé kerül egy darab:* Angol font 21.65 (22.05); dollár 5.70 (5.73); hollandi forint 2.31 (2.32); német márka 1.35 (1.36); svájci frank 1.10 (1.11) pengő. *Egy pengőnél kevesebbre kerül egy darab:* Cseh korona 16.96 (17.06); francia frank 22.30 (22.50); lengyel zloty 63.95 (64.45); oláh lei 3.46 (3.56); szerb dinár 8.97 (9.97) fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.

KIADJA: AZ UJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.

FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.

Árjegyzék 1000 képpel ingyen

37 éve a világot uraló eredeti angol

THE CHAMPION

kerékpárokat havi 20 pengős részletre. Kerékpáralkatrészeket minden gyártmányú kerékpárhoz nagyban eredeti gyári áron szállítunk vidékre is.

Láng Jakab és Fia

kerékpár-nagykereskedés. Budapest, József-körút 41. szám.

— Alapítva 1869 —